

Τῷ 1784 ὁ Σμύρνης Προκόπιος ἐκλήθη εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον. Πρὶν δὲ ἡ φθίση εἰς Κωνσταντινούπολιν, εἶχεν ἤδη προτείνει εἰς τὴν Σύνοδον ὁ Ἡγεμὼν Ὑψηλάντης ὡς διάδοχον τοῦ Προκοπίου εἰς τὴν τῆς Σμύρνης Μητρόπολιν Ναθαναήλ τινα ἱερομόναχον, λόγιον, διδάσκοντα ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Ἀλλὰ μετὰ μῆνα ἀφικόμενος ἐκ τῆς Σμύρνης ὁ Προκόπιος καὶ ἐνθρονισθεὶς, ἐπήνεσε μὲν τὸν Ναθαναήλ καὶ εἰς τὴν πρώτην χηρεύουσάν Ἐπαρχίαν ἔκρινεν ἐπομένως νὰ χειροτονηθῇ, τῆς δὲ Σμύρνης ποιμένα προέτεινεν εἰς τὴν Σύνοδον τὸν Γρηγόριον τὴν τε παιδείαν καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ μαρτυρήσας, καὶ τὴν παρὰ τοῖς κατοικοῖς τῆς

ὤρμησε πρὸς τὴν τοσαύτης ἐλλείψεως θεραπείαν. Πολλὰ δὲ καὶ ἀνυπέρβλητοι δυσκολίαι παρεμπόδιζον τοὺς Σμυρναίους εἰς Ἐκκλησιῶν οἰκοδομήν· ἀλλ' ὁ Γρηγόριος, ζήλου πλησθεὶς, ἀνεζώσατο τὸν περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀγῶνα. Καὶ πρῶτον μὲν δυνάμει προνομίου, διδόμενου τῆς Ἐπισκόπου παρὰ τῆς Ὀθωμανικῆς ἐξουσίας, συνίστησιν εἰς δύο χωρία μικροὺς εὐκτηρίους οἴκους, τοὺς ὁποίους ἔπειτα μετ' ἐπιτηδειότητος καὶ ὀφνημάτων προπαρασκευῶν μετεμόρφωσεν εἰς εὐρυχωρωτάτους ναοὺς. Κατὰ δὲ τὴν Σμύρνην μία μόνον ὑπῆρχε καλὴ καὶ ἐλόκληρος, ἀλλὰ στενὸς ἔκκλησία, καὶ ἄλλη τις, ἡ τῆς Ἀγίας Φωτεινῆς, σεσχηρω-

Ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος.

πόλεως ἐκαίτης μεγάλην αὐτοῦ ὑπόληψιν καὶ ἀγάπην. Ὅθεν καὶ ψήφῳ κοινῇ τῆς Ἀγίας Συνόδου κυροῦται ἡ τοῦ Γρηγορίου ἐκλογή καὶ προσκαλεῖται οὗτος ἀπὸ Σμύρνης καὶ χειροτονεῖται τοῦ Προκοπίου διάδοχος. Οἱ δὲ Σμυρναῖοι, ὅτε ἤκουσαν τὸν Γρηγόριον ἀναβάντα τὸν τῆς Μητροπόλεως θρόνον, ἐπλήσθησαν χαρᾶς καὶ μετ' ὀλίγον ἐλθόντα προσυπῆντησαν πανδήμως.

Ἡ τρισκαίδεκάτης ἐν Σμύρνη ποιμαντορία του οὐχὶ μόνον ἐδικαίωσε τὰς ἐλπίδας τῶν Σμυρναίων, ἀλλὰ καὶ ὑπερέβη αὐτάς. Τὰ πράγματα μαρτυροῦσι τὴν ἀλήθειαν τῶν λεγομένων.

Καὶ πρῶτον μὲν οὐ διέλιπε συνεχῶς κηρύττων τὸν θεῖον λόγον πρὸς διδασκαλίαν τῆς λογικῆς αὐτοῦ ποιμένης. Θλιβόμενος δὲ τὴν ψυχὴν ἐξ ἀρχῆς διὰ τὴν ἐν Σμύρνη καὶ τοῖς χωρίοις ὀλιγότητα τῶν θεῶν ναῶν,

μένει καὶ τὸ πλεῖστον ἐκ κηροπάνου ἐστεγασμένον. Ὅστε οἱ ἐκκλησιαζόμενοι ἐβρέχοντο κατὰ τὸν χειμῶνα. Ταύτην λοιπὸν ὁ Γρηγόριος διὰ πόνων ἀτρύτων καὶ μεσιτείας τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει δυνατῶν δυνατῶν ἀνέκτισεν ἐκ βάθρων, ἀνεγείρας λαμπρὰν καὶ μεγάλην, οἷα βλέπεται θαυμαζομένη καὶ τὴν σήμερον.

Μὴ ἀνεχόμενος δὲ νὰ βλέπῃ συρομένους εἰς τὰς ὁδοὺς ὑπὸ τῶν χαρτοδοτῶν (χαρταῖδων) τὸν Κλήρον τῆς Σμύρνης, ἀπέλλαζεν αὐτὸν ἐκ τοῦ βιαίου τοῦτου δασμοῦ, συμφωνήσας νὰ πληρώνηται ἀπὸ τοῦ κοινῆς τῆς πόλεως ὠρισμένη τις ποσότης διὰ τὸν κεραικὸν φόρον ὅλων τῶν Κληρικῶν.

Ἐπειδὴ δὲ, ὡς καὶ τανῶν συμβαίνει, πολλοὶ ὀρθόδοξοι, ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους διαφοράς, ἐνήγον τοὺς ἀντιδίκους των εἰς τὰ ἐξωτερικὰ Δικαστήρια καὶ πολ-